

Anker Jørgensen: Det er naturligvis en udmærket tanke, at man vil fremme bevægeligheden på arbejdsmarkedet, for at man derved kan øge produktionen og skabe flere beskæftigelsesmuligheder. Spørgsmålet er bare, om det er nødvendigt at lave en lovgivning herom, og især, om det lovforslag, som hr. Axel Kristensen m. fl. har fremsat, vil tjene dette formål.

Det er jo uhyre sjældent, der findes overenskomster, der begrænser bevægeligheden; personlig har jeg igennem de år, hvor jeg har haft med fagligt arbejde at gøre, aldrig mødt sådanne overenskomster. Jeg tror, man på dette område har skabt eller søgt at skabe en myte, som ikke har så forfærdelig meget med virkeligheden at gøre.

I den grundlov, der er gældende på arbejdsmarkedet, nemlig hovedaftalen af 1960, fastslås det, at det er arbejdsgiveren, der leder og fordeler arbejdet, naturligvis under hensyn til de ansattes faglige interesser. Der står også i denne hovedaftales § 9, at der ikke fra nogen side må lægges hindringer i vejen for, at en arbejder kan udføre så meget og så godt arbejde, som hans evner og uddannelse tillader ham. Jeg tvivler meget på, at arbejdsgiveren ikke bruger denne ret til at få det arbejde udført, som han vil have udført, og som han kan skaffe den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft til.

Når arbejdsgiveren begrænser sig til bestemte fag, når bestemt arbejde skal udføres, ja, så hænger det praktisk taget altid sammen med de krav, han må stille til den arbejdskraft, han skal bruge. Jeg tror derfor, at de vanskeligheder, der med mellemrum kan opstå, mere bunder i vanetænkning hos både arbejdsgiver og arbejder — og vanetænkning kan vi jo møde på alle områder, ikke blot på lønmodtagersiden og ikke blot hos den del af lønmodtagerne, som vi møder på byggepladser og i industrien.

Det forekommer mig temmelig fantastisk, at man her i folketinget så ofte fremfører kravet om større bevægelighed, når det er en kendsgerning, at der netop er udviklet en kolossal bevægelighed og sket en flytning af arbejdskraft på alle områder i det danske samfund. Denne udvikling er vi jo vidne til hver dag. Er det f. eks. undgået hr. Axel Kristensens opmærksomhed, at

mange bygningsarbejdere hver dag kører 30-40 km til deres arbejdsplads? Byggeriet øges år for år i kraft af bedre teknik, som anvendes af nye grupper af arbejdere med en dertil tilpasset uddannelse. Murerfaget har været omtalt; lad mig nævne, at også murerfaget har åbnet adgang for og i stort omfang anvender uddannelse af voksne arbejdere, som får en kortere udlæringstid.

Når vi ikke har kunnet dække det stadig stigende behov for arbejdskraft på byggeriets område, er det måske, fordi vi har for meget unyttigt byggeri specielt inden for den private sektor, eller fordi bygmestrene ikke har rationaliseret især parcelhusbyggeriet, som jo udgør en stadig større andel af det samlede boligbyggeri. Som bekendt er det i dag mere end 60 pct. af boligbyggeriet, der ligger på dette område, og det er særlig irrationelt.

Når man taler om mangel på arbejdskraft, er der områder, det er langt vigtigere at vende blikket imod. Jeg tænker her på vinterbyggeri, som stadig ikke har et tilfredsstillende omfang. Så længe man på dette område kan møde ledighedsprocenter på 25-30, er det her, man skal sætte ind. Det kan være, at strukturen på arbejdsmarkedet på visse områder kan hæmme bevægeligheden. Jeg er ikke selv bygningsarbejder, men jeg har altid stået uforstående over for det forhold, at der er mange arbejdsgivere, altså mestre, om at bygge ét hus. På en lang række områder er denne fagdeling, som primært findes hos arbejdsgivere, ikke hensigtsmæssig.

Det er i øvrigt helt sikkert, at med hensyn til dette store problem gør hr. Axel Kristensens forslag hverken fra eller til. Lovforslaget griber på ingen måde ind i lønfastsættelsen, understreger hr. Axel Kristensen, og det skal indrømmes. Men det vil for mig sige, at man netop ikke tager stilling til et spørgsmål, der er så nært knyttet til selve arbejdet, som noget kan være. Hr. Axel Kristensen sagde før, at parterne gerne må binde hinanden, men de må ikke binde andre. Det, parterne gør, er ikke at binde hinanden; det, parterne gør, er at binde sig til, hvilken løn der skal betales for noget bestemt arbejde, ikke til, hvem der skal udføre det. Dette lovforslag ser helt bort fra, at netop beta-